הפקת הגמר ברדיו
תיק ההפקה

2 יחידות לימוד

נערך ועודכן ע"י יוני לביא

2025

החומרים נכתבו ע"י צוות הפיקוח והמורים

יוני לביא 0544-906609 106fm@hotmail.co.il

הפקת הגמר ברדיו

פרויקט הסיום בהפקת רדיו זהה כמעט לכל עבודת סיכום אחרת אך בכל זאת בעל אפיון שונה.
אם בעבודה אחרת אתם מסכמים נושא שנלמד לאורך זמן, כאן, אתם מסכמים תהליכים ושימוש בכלים שניתנו לכם בשנתיים – שלוש של הפקות רדיו.
מכאן שתהליך העבודה על ההפקה הסופית צריך להיות עצמאי לחלוטין, עם עזרה מעטה ככל שאפשר מצד המורים.
התוכנית תעסוק בכל נושא הקרוב ללבכם, **נושא עיתונאי/חברתי** שאינו מגזין או תוכנית אקטואליה מיידית. אורך התוכנית כשעה ובה אתם ממלאים את מרב התפקידים (ניתן להיעזר בחברים לטכנאות או הגשת פינות/ ראיונות / כתבות - כשיש לכך סיבה).
צד נוסף וחשוב בפרויקט זה הוא תיק ההפקה. תיק זה מלווה את העשייה מתחילת השנה ועד הגשת התוכנית. התיק הוא אוסף של מחשבות, תהיות, החלטות, שגיאות ובעיקר תהליכי חשיבה ועשייה בדרך אל המטרה האחרונה.

שלבי בניית התוכנית

שלב ראשון בפרויקט

הגדרת הנושא תוך שאילת שאלה/ הצגת קונפליקטים/ הצפת רגשות או דילמות אנושיות ולעיתים הגדרת נושא ללא כיוונים ראשוניים

שלב שני

עבודת תחקיר תוך איסוף חומרים רלוונטיים מכל מקורות המידע, קריאה, הבנה והעמקה נוספת

שלב שלישי

בניית מסגרת לתוכנית. האייטמים, המבנה, הרצף, המוזיקה, דרך הטיפול בכל נושא וכו'

שלב רביעי

הקלטות ובדיקת תאימות ההקלטות לקונספט התוכנית

שלב חמישי

מיון ועריכת אייטמים

שלב שישי

הקלטה סופית ועריכת התוכנית

<u>את כל השלבים האלו מלווה תיק ההפקה.</u>

תיק ההפקה יהווה תיאור הפקת התוכנית החל מבחירת הרעיון דרך התחקיר והשגת המרואיינים, הליין-אפ הסופי, ההגשה והסקת המסקנות. יש לשקף בתיק את כל השיקולים, ההתלבטויות, ההעדפות, הפסילות והבחירות שנעשו לאורך כל העבודה. השתדלו לגוון, להיות מקוריים, מעמיקים, מעניינים, הגיוניים וזורמים. הקפידו בהשקעה גם בתיק ההפקה וגם בתוכנית.

<u>הערכת התוכנית</u>

תחקיר 25 נקודות – כמה תחקיר נעשה, עד כמה הוא עמוק ורחב, האם התחקיר בא לידי ביטוי בתוכנית או שהתוכנית החטיאה את המטרה של התחקיר, האם השאלות הגיעו מידע או היו אלו שאלות סרק.

סגנון הגשה 10 נק' – האם ההגשה הייתה מתאימה לקונספט התוכנית, האם האינטונציה תאמה את הפינות, הראיונות השונים מול אנשים שונים, האם ההגשה מונוטונית או מותאמת.

יצירתיות 15 נק' – איך עובדו הנושאים לאייטמים, האם ננקטה גישה שונה וחדשה או תבניתית. האם מבנה התוכנית כולה הוא חיקוי לתבניות מוכרות ושחוקות או יציאה ממסגרת מקובעת.

מקצועיות 25 נק'- האם התוכנית זורמת או מקרטעת ובלתי נעימה לאוזן. האם הטכנאות היא הבעיה או החשיבה ההתחלתית על העברת המסר ברדיו. האם נשאלו השאלות הנכונות בכל ראיון, כתבה ושיחה.

עריכה 15 נק' – בניית ליין אפ הגיוני ומסודר, תוך מתן זמן אויר ראוי מצד אחד אך לא מייגע לאוזן מצד שני. בניית כל ראיון שאילת שאלות בסדר הגיוני בראיונות, בשיחות ובכתבות

מגוון 10 נק' – מגוון קולות, ג'ינגלים, אותות תחנה. תוכנית ציבעונית ולא חד גונית בהתאם לנושא.

התרשמות אישית 10 נק' – מהתוכנית, מהשיחה האישית ומההבנה של בניית התוכנית והתקשורת בכלל.

<u>סה"כ 100 נקודות שהן 60% מהציון. 30% נוספים הם על תיק ההפקה ו10% על השיחה עם הבוחן.</u>

בתיק ההפקה תינתן חשיבות יתרה לפרקים המקשרים בין הלימודים העיוניים להפקת הסיום, הביקורת העצמית, שיקולי הדעת השונים וההחלטות.

<u>ציון סופי</u>

תיק ההפקה ותוכנית הבגרות = 50%

ציון המגן (השיעורים, ההפקות הסדירות והכנת הבגרות ב-יב') = 50%

הנחיות כלליות להגשת הפרויקט

הנחיות אלו נועדו לתת מסגרת הגשה ראויה ומסודרת לתוכנית הסיום ולתיק ההפקה.

ככל שתקפידו על התאמה בין הדרישות לעשייה שלכם, כך יהיה קל יותר לבדוק את עבודתכם בצורה ראויה ומקצועית.

תיק ההפקה

<u>הנחיה כללית</u> : התיק יוגש מודפס <u>בלבד</u>. תיק כתוב בכתב יד לא יתקבל. רק טפסים שהם חלק מתיק ההפקה יוכלו להיות בכתב יד (רשימת הטפסים המותרים בכתב יד היא : רשימת שירים, דו"ח פגישות, יומן הפקה, הצגת הפקת הגמר של יא', טופס תחקיר). אם התיק מוגש דרך ענן – טפסים ידניים יסרקו ויוכנסו במקום המתאים

<u>עמוד השער</u>

זהו חלון הראווה של העבודה ולכן צריך להכיל את הפרטים החשובים בצורה ברורה. יש לציין את הנתונים הבאים :

שם בית הספר

שם התלמיד/ה

שם התוכנית

נושא התוכנית

שם המורה

תאריך הגשת הפרויקט

כל עוד פרטים אלו מופיעים , ניתן לעצב עמוד זה כרצונכם.

<u>תוכן עניינים</u>

זהו המקום בו הבוחנים יעזרו בעת בדיקת הפרויקט. גודל גופן : לכותרת – חופשי. לתוכן – 12 <u>בלבד</u>.

מרווח : רווח בין שורות יהיה 1.5 או כפול.

<u>פרקי העבודה</u>

כתב ועימוד: בחירת הגופן היא חופשית ולו בתנאי שיהיה קריא ונעים לעין.

גודל גופן : לכותרת – חופשי. לתוכן – 12 <u>בלבד</u>.

מרווח : רווח בין שורות יהיה 1.5 או כפול.

- יש למספר את העמודים.
- כל פרק בדף חדש.
- כל סעיף ממספר.
- יש להקפיד לעמד את תיק ההפקה על פי הסדר ולא בדילוגים בין סעיפים.
- <u>יש לענות על כל הסעיפים</u>. סעיף לא רלוונטי יענה בתשובה "אינו רלוונטי להפקה שלי" בצירוף הסבר מדוע אינו כזה.

לדוגמא :

פרק ב'

הצגת נושא התוכנית והערך התקשורתי והעיתונאי של ההפקה :

1. הנושא המרכזי של תוכניתי הוא השפעת המחשב על חיינו. הנושא נבחר כוון ש....
2. תתי הנושאים שהתוכנית תעסוק בהן:

א.

ב.

ג.

התוכנית :

- יש לצרף את התוכנית על החסן נייד (disc on key).
- על ההחסן הנייד יש לרשום את הפרטים על מדבקה שתוצמד להחסן: שם התלמיד/ה, שם בית הספר, עיר, שם התוכנית

ושנה. לדוגמא :

יוסי תבורי, בי"ס ע"ש בן גוריון, קרית אתא.

השפעת המחשב על חיינו (2009)

- את ההחסן יש להצמיד לתיק ההפקה בעטיפת נייר או ניילון ייעודיות כך שלא יאבדו.
- ייתכן שהמורים יגישו החסן אחד הכולל מספר תוכניות או ישלחו בענן, אך אין זה מבטל את אחריות ההעתקה והגיבוי שלכם !
- **כנו כן, ההגשה יכולה להתקיים דרך שירות אחסון בענן רק אם כל התלמידים מגישים כך ובאחריותם בלבד!**

לסיום : חובה להשאיר לכם עותק אישי מתיק ההפקה ומהתוכנית. העותק המקורי יועבר לאחר המבחן לפיקוח על מקצוע התקשורת. העותק האישי ישמש גם כגיבוי במקרה של תקלה בהעברת הפרויקט לבוחן.

תיק הפקה לבחינת הבגרות

פרק א'
הקדמה אישית

1. סקירה כוללת של ההפקות בהן השתתפתם במהלך הלימודים. יש לציין את נושאי התוכניות והתפקידים שאותם מילאתם. מהם הדברים שנלמדו במהלך השנים וסייעו בהכנת תוכנית הבגרות
2. מיני בגרות – יש לצרף את הפקת הסיום של כיתה יא' על החסן נייד בפורמט MP3. ניתן לצרף להחסן אליו הועתקה תוכנית הבגרות. אם ההגשה היא כיתתית דרך שירות אחסון בענן – תהייה התוכנית "מיני בגרות יא" בתיקייה של התלמיד המגיש יחד עם הבגרות (באחריות התלמידים). כמו כן מלאו את דף "**הצגת הפקת הגמר של יא**" (עמ'11). כתבו בו את נושא התוכנית, את הרקע ותקציר התוכנית, את הליין אפ שלה ואת הציון שניתן לכם על ההפקה. **החתימו את המורה על הדף**. **<u>שימו לב ! ללא סעיף זה, לא תיבדק הבגרות.</u>**

פרק ב'
הצגת נושא התוכנית והערך התקשורתי והעיתונאי של ההפקה :

1. מהו הנושא המרכזי של התוכנית, האם היו התלבטויות בבחירתו ולמה דווקא הוא נבחר
2. תתי הנושאים בהם תעסוק התוכנית
3. מי קהל היעד של התוכנית ובמה מתבטאת בחירה זאת בתוכנית
4. איזה עניין ציבורי יש בנושא שנבחר, למה חשוב להביא לידיעת הציבור את הנושא, האם יש ערך חברתי לתוכנית
5. האם יש קשר בין תקשורת במדינה דמוקרטית וחופש הביטוי לבין <u>נושא ההפקה</u> ובמה
6. מהם תפקידי התקשורת אשר ממלאת תוכניתך, מהם וכיצד הם באים לידי ביטוי בתוכנית
7. האם נתקלתם בבעיות חוקיות או אתיקה עיתונאית בזמן הכנת התוכנית ואיך פתרתם אותן

פרק ג'
תיאור התהליכים לקראת ההפקה

1. **יומן הפקה** מדויק. תכנון כל מפגש כולל מטרתו, תאריך, שעה ומקום, רישום שינויים ותקלות תוך ציון סיבת השינוי ב**יומן ההפקה (עמ' 8)** <u>או</u> תיאור מילולי של יומן ההפקה. רשימת האילוצים הטכניים והאישיים בהם נתקלתם בזמן הכנת ההפקה. יש לצרף כל מייל או אישור מכל רשות או אדם איתם שיתפתם פעולה. פרטו בסדר כרונולוגי את שיחות הטלפון (מספר טלפון, יום ושעה, נושא השיחה, מהלכה ותוצאותיה), המפגשים (מקום מפגש, יום ושעה, נושא המפגש, מהלכו ותוצאתו).כניסה לאתרים (כתובת, יום ושעה...) שיחות עם הבינה המלאכותית (הכלי ששומש, לינק לשיחה אם קיים)

2. עבודת הצוות (במקרים בהם יש צוות) : איך נבחרו האנשים, איך חולקה העבודה, מה היו הקשיים בעבודה צוותית (מקצועי וחברתי)

פרק ד'

איסוף החומר, תחקיר ועיבודו הסופי

1. תחקיר נושא: תיאור המקורות מהם נאסף החומר לתחקיר **הנושא** ברשימה ביבליוגרפית (את החומר הרלוונטי בלבד יש לצרף ל**נספחים** בתיק ההפקה ובהם **טופסי התחקיר** המופיעים בעמ' 13). תחקיר נושא **לא יסתמך על כתבות בלבד! חייבים לשלב מקורות מחקריים ומוסמכים. לא יתקבל מחקר בינה מלאכותית ללא הבאת המקורות עליו הסתמכה הבינה וללא דפי השיח כפי שבוצעו בכלי הבינה. כל שיחה עם כלי וירטואלי מחייב שלושה דיוקים/שאלות/פרומטים מעבר לשאלה הראשונה. ראו מסמך "שימוש בבינה מלאכותית" בעמ' 17.**
2. תחקיר אישי: תיאור של כל מרואיין בעמוד נפרד עפ"י הקריטריונים הבאים: שם, שם משפחה, גיל, תפקיד, עיסוק מקצועי נוסף, תפקידים קודמים (במרואיינים שזה רלוונטי להם), מה מטרת הריאיון ומדוע הוא נבחר על פני אחרים (שימו לב! חובה לציין מה היו האופציות האחרות), תיאור המקורות מהם נאסף החומר לתחקיר **האישי**. (את החומר הרלוונטי בלבד יש לצרף ל**נספחים** בתיק ההפקה ובהם **טופסי התחקיר** המופיעים בעמ' 13), נוסח ראשוני לראיון, נוסח סופי כפי שהתבצע בתוכנית, עם הסבר לשינויים וסיכום לראיון (האם הושגו מטרות הראיון, מה הצליח ומה נכשל). דף לעזר מופיע בעמ' 12. **חשוב לדעת! לא יתקבל תחקיר בינה מלאכותית שההחלטה על המרואיין הייתה שלה ושפרטי התחקיר הגיעו ממנה ללא הצלבת מקורות נוספים והוכחת חשיבה מקורית שלכם.**
3. האם היו בעיות עם מקורות מסוימים (גם בנושאי וגם באישי) ואיך הוחלט מהו מקור מהימן ומידע אמין. אם היה שימוש בבינה מלאכותית יש לציין איך אישררתם את המידע שהתקבל.
4. מדוע נבחרה דרך עיבוד מסוימת (ראיון, כתבה, פינה..) לחומר שנאסף בכל נקודה בתוכנית
5. בחירת סגנון הראיונות והשאלות לכל מרואיין, סגנון הכתבות וההגשה הכללית
6. השיקול בבחירת המוסיקה באופן כללי או כל שיר נקודתי

פרק ה

Line up

1. פרוט האייטמים בשידור על פי סדר ההופעה ותזמון (ג'ינגלים, ראיונות, שירים וכו')
2. דפי המלל בתוכנית לפי הסדר. דברי הפתיחה, קטעי המעבר, קטעי המידע, פתיחים, ראיונות, כתבות, פינות ודברי סיום
3. רשימת שירים מלאה עפ"י דף דיווח אקו"ם (עמ' 10)

פרק ו'
קרדיטים

קרדיטים לאנשי הצוות, תודות לאנשים ומוסדות שסייעו בהפקה

פרק סיכום

1. לאחר סיום הכנת התוכנית יש לבדוק את מהלך הכנתה. הסיכום יהיה ניתוח אישי ויתאר את אשר נלמד, נחווה ואת הטעויות שניתן היה לתקן ב**תוכנית**.
2. סיכום כל הנלמד בשנות העשייה הרדיופונית
3. במה תרמו הלימודים העיוניים להבנה ולהכנת התוכנית
4. מה אני אקח איתי לחיים (חוויה, מסקנה, תובנה...)

נספחים

1. **דוח פגישות (עמ' 9)**
2. **טפסי תחקיר (כל המידע ממנו נלקחו הנתונים לתוכנית כולל שיחות עם הבינה המלאכותית)**
3. נספחים ואישורים

יומן הפקה

תאריך _____ יום_____ שעה_____	ההפקה תזכורת	טלפונים וקישורים
תאריך _____ יום_____ שעה_____	ההפקה תזכורת	טלפונים וקישורים

עמוד _____

דו"ח פגישות

תאריך	יום	תאור מצב	משימות לפגישה הבאה	הפגישה הבאה	חתימת המורה

רשימת שירים

שם התוכנית_____

העורך_____

סידורי	שם השיר	מחבר/ מתרגם	מלחין	מעבד	מבצע	תזמון	הערות

הצגת הפקת הגמר של יא'
(מיני בגרות)

נושא התוכנית : _____

רקע ותקציר לתוכנית :

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

רשימת שידור (ליין אפ) :

מס' הפריט (האייטם)	***הפריט (האייטם)***	***זמן הפריט (האייטם)***	***זמן כולל***

הציון שניתן על ההפקה : _____

חתימת המורה : _____

פירוט בחירת המרואיינים
(פרק ד׳ סעיף 2)

ראיון מספר __

שם המרואיין ומשפחתו:

גיל:

תפקיד רלוונטי לתוכנית:

עיסוק מקצועי נוסף על התפקיד שהוזכר:

תפקידים קודמים (אם יש כאלו):

מטרת הראיון:

מה היו האופציות האחרות למרואיין זה ומדוע הוא נבחר על פניהן:

תאור מקורות התחקיר המקדים ובהם שיחות מקדימות, כתבות, ראיונות קודמים, אתרים וכו' (את החומר עצמו יש לצרף בנספחים):

נוסח ראשוני לראיון (השאלות בלבד):

נוסח סופי לראיון, רק אם השתנה (השאלות בלבד):

הסבר לשינויים (אם היו):

סיכום הראיון (האם הושגו מטרות הראיון, מה הצליח ומה נכשל):

טופס תחקיר

שם_____

טלפונים וקישורים_____

תאריך_____

שם_____

טלפונים וקישורים_____

תאריך_____

שאלות ותשובות לתלמידים

אוסף שאלות ששואלים תלמידים לפני הפקת תוכנית הבגרות שלהם ותשובות

מהי הפקת הסיום ?

לאחר לימודי התקשורת העיוניים והפקת תוכניות רדיו, עליכם לסכם את לימודיכם בתוכנית בת כשעה. התוכנית תעסוק בכל נושא שאינו מגזין או משדר אקטואלי העוסק בחדשות "טריות". עליכם לבחור את הנושא הקרוב לליבכם שבו תוכלו להרחיב ולהתעמק במשך שנה שלמה של עשייה.

אפשר בזוגות ?

לא ! בשום פנים ואופן ! הפקת הסיום היא אישית לחלוטין משתי סיבות עיקריות : הראשונה היא האמונה כי בזוגות יכול להיווצר מצב של חזק וחלש או "פועל ועלוקה". כדי למנוע מצבים אלו - איש איש ועבודתו. הסיבה השנייה היא , שאם בחרתם ברדיו ולמדתם זמן רב כל כך, בוודאי תרצו להשמיע קול או לפחות אמירה משל עצמכם. אין מתסכל יותר מרצון שכזה שמתפתח בזמן הלימודים ומבוטל בבחינת זוגות.
לכן פרויקט הסיום הוא אישי לחלוטין.

ומה אם אני לא רוצה להגיש ולקריין ?

קודם כל אם הגשת במהלך לימודיך בתוכניות או אפילו הקראת פינות – אין סיבה שתוכנית הסיום לא תשמע בקולך. אם מסיבה כלשהי (בריאותית למשל) אינך יכול/ה להגיש, עליך לקבל אישור על כך מהמורה והוא יפנה לקבל אישור מהפיקוח. אין זה משחרר אותך מאחריות על התוכנית !
ההפקה, העריכה, המלל וכל מרכיבי התוכנית יהיו בידיך !!! רק נושא ההגשה יינתן לתלמידים אחרים וגם אז בימוי הקול (האינטונציה) עדיין בידיך. הציון יתחשב בנושא זה ומגיש התוכנית יקבל נקודות בונוס על עזרתו. שימו לב, מגיש התוכנית לאדם אחר אינו עושה זאת במקום הפקת הגמר שלו אלא בנוסף.

ומה עם הטכנאות ?

גם בתיק ההפקה מצוין כי ניתן להשתמש בסיוע טכני מתלמידים אחרים. איכות הקלטות החוץ, ראיונות, שיחות טלפון וכל דבר הדורש פיקוח טכני ייחשב לך כניקוד רק במקרה שאינך הדובר/ת. אם נעזרת בטכנאי/ת אחרת לא ירדו נקודות על טכנאות בנקודות אלו. אבל ! טכנאות כללית של כל התוכנית תחשב כטכנאות שלך בלבד, גם אם לא היית הטכנאי בפועל ולכן עלייך להקפיד על התוצר הסופי ואיכותו.

מה רוצים ממני בתיק ההפקה ?

תיק ההפקה מלווה אותך בכל שיקול דעת ויאפשר לבוחן להבין טוב יותר מדוע בחרת דווקא אפשרות מסוימת ולא אחרת. תיק ההפקה גם עושה לך סדר בבניית התוכנית והראיונות.
כשתסיימו אותו תבינו שהוא היווה את הבסיס לעשייה ולחשיבה טובה יותר.

מספיק שאני מוריד/ה חומרים מהאינטרנט ?

תלוי במה אתם משתמשים. הרשת הוירטואלית מלאה בחומרים שחלקם הם אמת, חלקם מוטים באופן מכוון וחלקם שטויות שאינן שוות פרוטה. אין להסתמך על אתרי האינטרנט יחידים כמקור בלעדי ואין לקבל את הכתוב בהם כמובן מאליו. מחקרים, דוחות רשמיים, אתרי "נגד", ספרים/עיתונים/ראיונות, הצלבת מידע וכו' יכולים להוות מקורות מידע נוספים להצלבת המידע.
צרפו בנספחי העבודה את המקורות אך שימו לב שהם המקורות הרלוונטיים בלבד ! אל תצרפו חומרים שלא השתמשתם בהם בתחקיר. לא כל תיק הפקה נפוח ומלא בנייר מוכיח כי השקעתם.

מותר להשתמש בAI?

כן, לחלוטין. הבינה המלאכותית מאפשרת ליוצרים להסתייע בחשיבה המקדימה, בתחקיר והתוצר הסופי. לשם שימוש הוגן עליכם להוסיף בתיק ההפקה את כל החומרים של השימוש בבינה כפי שהם מצוינים בתיק, לשמור על אתיקה בשימוש במידע, לוודא נתונים במקורות אחרים ולהיעזר בה עם בזהירות עם ההבנה שהיא לא למדה רדיו שלוש שנים והיא לא יודעת מה נדרש.

מה עוד צריך להוסיף לתיק ההפקה ?

מעבר לדפי ההפקה, טופס תחקיר, דוח פגישות והחומר הביבליוגרפי, יש לצרף גם את השאלות שהופנו למרואיינים בכל ראיון/שיחה. צרפו גם את כל המלל שאתם מקריאים מדפים (דברי פתיחה, סיום, קישור, פינות מידע וכו'). תוכלו לצרף כל חומר נוסף שנראה לכם רלוונטי וחשוב להבנת תיק ההפקה (הקלטות אודיו ווידאו, תמונות ועוד). אין צורך לתמלל את כל התוכנית עם תשובות המרואיינים, אם כי תמלול זה יכול להקל עליכם בבחירת העיקר והטפל ולבוחן יהיה קל יותר לבדוק. ניתן להיעזר בתצלול אוטומטי של כלים דיגיטליים אך יש לעשות להם הגהה ולוודא טעויות הבנה של הכלי – ולתקן.

מה קשור החומר העיוני לתוכנית שלי ? כבר שכחתי הכל !

אין בסיס הגיוני לתוכנית שלכם ללא החומר העיוני. דבר ראשון, המסגרת הלימודית של 5 יחידות תקשורת היא כיחידת תחום דעת אחת.

תלמיד הלומד את מקצוע הרדיו צריך להבין את ההקשר הכללי לתוכניתו הפרטית. דבר שני, היכולת שלכם לקשר בין התחום העיוני ועבודתכם המעשית (למשל מהי אתיקה, תורת הראיון...), היא היא הבגרות האמיתית. יכולת הרחבה וקישור בין תחומים זהים או חופפים ויכולת לבצע בפועל את החומר העיוני, היא ההוכחה להבנתכם את הנלמד בשני המקצועות שהם אחד.

כמה ראיונות צריכים בתוכנית ?

אין מספר מדויק ורצוי כמו שאין מספר דפים מבוקש בתיק ההפקה. תוכנית אחת אינה דומה לשנייה וכל אחד צריך להחליט בעצמו מה ראוי שיכנס לתוכנית, כמה ראיונות ומה אורכם. זאת בדיוק המטרה של עבודת הסיום ותיק ההפקה. חשוב לזכור שרצוי להקפיד על אורך הגיוני ומעניין. אם השתעממתם בנקודת זמן בראיון – גם המאזינים ובניהם הבוחן ישתעמם. נסו להשמיע את הראיונות לחברים או למשפחה וראו את תגובותיהם, הם המדד הטוב ביותר למידת העניין בראיון. לא לשכוח גם שהראיון הבודד יושב במסגרת כוללת והיא כולה צריכה לרתק ולעניין.

חייבים כתבה ?

באופן כללי התשובה היא "כן". אחרי שלמדתם בניית כתבת אינסרטים ביא' ואף שילבתם כזאת בהפקת הסיום בשנה שעברה, אין סיבה שלא תשלבו כתבה מוצלחת, מתמצתת ובנויה כראוי גם בהפקת יב'. מספר הכתבות תלוי במבנה הפנימי ובשיקולי עריכה. אם מצאתם שאין מקום לכתבה בתוכניתכם – תוכלו לפנות למורה שיאשר זאת בפיקוח. רק לאחר אישור כתוב תוכלו לוותר על כתבה, אחרת אתם מחויבים בה.

מה לגבי המוסיקה וקטעי קול אחרים?

כמו בכמות הראיונות, גם במוסיקה אין כמות נכונה. כמובן שיש כמות סבירה. זכרו שהפקת הסיום אינה תוכנית מוסיקה ולכן אל תעמיסו שירים ובוודאי לא שיר אחרי שיר. חישבו אם אפשר לשלב את המוסיקה בצורה מעניינת יותר, יצירתית יותר ולא רק כגושים של מוסיקה בין גושי המלל. השתדלו ל"שבת" על אינטרואים כדי ליצור רצף נעים יותר להאזנה.

שימו לב !!! אסור בשום פנים ואופן להשתמש בקטעי קול שהורדו בצורה לא חוקית מהרשת או הוקלטו מאתרי וידאו (כדוגמת YOUTUBE). תוכלו להשמיע מוזיקה שנקנתה בצורה חוקית ברשת (צרפו אישורי קנייה) או קבצי קול ממחשב התחנה שאושרו ע"י המורה בלבד (קבצי קול שהתקבלו באיכות טובה ועל פי החוק). מעבר לרישום השירים ברשימת שירים חוקית, עליכם לדעת כיוצרי תקשורת כי גנבה של זכויות יוצרים היא אחד החוקים שעליהם לא תוכלו לעבור.

אם השתמשתם בקטעי סאונד מתוכניות טלוויזיה או רדיו, עליכם לקבל אישור לשימוש זה בכתב ולצרף אותו לתיק ההפקה.

שימוש בקבצי קול ממאגרים חינמיים מותרים תוך רישום המאגר ומתן קרדיט ליוצרים.

שימוש בקבצי קול שנוצרו ב-AI מותרת עם רישום הכלי בתיק ההפקה.

אני יכול להביע דעה בתוכנית ?

זהירות ! ההחלטה אם להביע דעה חייבת לבוא בתחילת הכנת התוכנית. לא תוכלו להציג את עצמכם כאובייקטיבים או כעיתונאים ובמהלך התוכנית לחשוף את דעתכם האישית. אפילו בניסוח השאלות אתם יכולים להסגיר את דעתכם (לדוגמה שאלה שמופנית להומוסקסואל : מה דעתך על תופעת ההומוסקסואליות ?).

תוכלו כמו עיתונאים חכמים לנתב את התוכנית בעריכתה, בשאילת השאלות ובקונספט שלה לכיוון מסוים בו תרצו, לחיוב או לשלילה, אך עשו זאת בזהירות תוך שימוש בחומרים חיצוניים ולא כאמירה שלכם באופן נחרץ.

אם החלטתם להביע דעה וכל התוכנית מכוונת לאמירתכם בנושא, תצטרכו להבין את משמעות העניין גם לקהל היעד וגם בבניית התוכנית.

המורה יכול לעזור ?

כן, אך במידה מוגבלת. תפקידו של המורה הוא להנחות אתכם לכיוונים רצויים, להאיר ולהעיר לכם, לשמוע ולהגיב אך בשום פנים אין זה מתפקידו של המורה להכין שאלות, למצוא מרואיינים או להשיג טלפונים. גם בראיון עצמו אתם לבד. המורה יוכל לסייע בהכנת השאלות וניסוחן בטרם הראיון עצמו אך לא בזמן ההקלטה. בעיות עם תלמידים אחרים תאלצו לפתור לבד (לוחות זמנים, שיתוף פעולה...), המורה יתערב רק אם אתם פוגעים בשאר התלמידים ובעבודתם.
פגישות עם המורה יתנו לכם מעקב קבוע על ההפקה שלכם ועל כיוון התוכנית.
המורה ינהל אתכם סימולציות לתוכנית ולשיחת הבוחן.
זכרו שהמורה ליווה/ליוותה אתכם עד עתה ועם כל מה שלמדתם אתם מסוגלים להפיק תוכנית סיום.

הבגרות ברדיו הכי קלה, נכון ?

אומרים שהבגרות הזאת הכי קלה ואי אפשר להיכשל בה. זה כמעט נכון. הבגרות ברדיו בנויה בצורה אחרת מכל בגרות שאתם עוברים בבית הספר. הבגרות הזאת בנויה משלבים שלבים ולא כסיכום חד פעמי. תלמידים שעובדים עפ"י לוח זמנים מסודר וממלאים אחר שלבי הכנת תוכנית רדיו, תוך תכנון וסדר (עם לקיחה בחשבון של תקלות טכניות) לא יוכלו להיכשל. אבל זאת לא המטרה, המטרה היא להצליח וכאן נדרשת מכם הקפדה יתרה על חשיבה מרובה וביקורתית תוך דיון תמידי על הסיבות והתוצאות של כל חלק בתוכנית. בתוכנית הזאת תוכלו להגשים חלום, להציג בעיות שמציקות לכם או להעלות את חשיבות הנושא אותו בחרתם. זאת הבגרות היחידה שתתעסק רק במה שאתם אוהבים ואם אתם באמת אוהבים את מה שאתם עושים – אין סיכוי להיכשל ולהיפך, יש סיכוי טוב שתקבלו ציון טוב או מעולה.

לסיום – אם תפעילו את התאים האפורים בראשכם ותבקרו את עצמכם בכל צעד וצעד, אם תקפידו לשים לב לפרטים הקטנים ואם באמת תהיו סקרנים. אם תקפידו להתעסק במה שאתם אוהבים ותאהבו את מה שאתם עושים, תוכלו להצליח בבגרות ברדיו והציון רק יהיה חיזוק נוסף להנאתכם מהעבודה וללמידתכם המרובה.

בהצלחה

שימוש נכון בכלי בינה מלאכותית יוצרת (AI) בהכנת הבגרות:

שימו לב!!! זה מסמך חשוב ביותר שמתווה את הסיוע הרב שניתן לקבל מכלי הבינה ברשת, ומצד שני מסביר מה לא ניתן לעשות. כוון שהמעבר בין "מותר" ל"אסור" הוא קרוב מאוד, וכוון שיש קושי לעיתים לזהות שימוש כזה – הצבנו רף גבוה למי שישתמש בבינה שלא על פי הכללים האלו: הורדת נקודות התחקיר כולן! מנעו לעצמכם אי נעימות ובדקו שאתם עובדים על פי הכללים:

בינה מלאכותית היא מתנה לתחום היצירה. אתם מקבלים יכולות לדון "בחברותא" עם צוות חכם שיושב ועונה לכם על הכל. אך בטרם נרוץ להסתמך עליו – זכרו שכל מה שתיקחו ממנו ייצא החוצה בשידור בשמכם ובקולכם. אתם מקור הידע ולא אתר אנונימי ברשת. לכן- חובה עליכם לוודא כל פרט, תאריך, שם, עובדה או סיפור בעוד מקורות. בקשו מהכלי לחפש לכם ותוודאו נכונות המידע. בינה מלאכותית היא כלי סטטיסטי ולא עובדות מוגמרות.

שלב	מותר	אסור
תחקיר ורעיונאות	קבלת הצעות לנושאים (מפת חשיבה), חיפוש נקודות חדשות לכיווני התוכנית, פיתוח השיח, העמקת הראיונות, איתור מקורות מידע וקבלת רקע לפתיחת תחקיר.	הסתמכות עיוורת, אי בדיקת הנתונים והבאתם ללא מקור נוסף שאינו בינה מלאכותית, העתקת הרעיונות שלה כלשונם, שימוש בשיחה ללא שלושה דיוקים לפחות תיחשב פסולה להערכה
כתיבת התוכנית	סיוע בניסוחים, חשיבה על התאמת השפה לקהל יעד	שימוש בטקסט כלשונו, שימוש בו לחלקים האישיים
קריינות	הקראת הטקסט אחרי שעבר שינוי וניסוח משלכם, בשפה, במשלב, במושגים ובתחביר. קריינות מלאכותית לקטעים יצירתיים.	הקראת טקסטים שלמים שנכתבו על ידי בינה מלאכותית, לתת לבינה להקריא במקומכם את ההגשה בתוכנית
עריכת סאונד	שימוש בכלי בינה ליצירת מוזיקה, עריכתה ושיפורה	שימוש ביצירות בינה מלאכותית ללא מתן קרדיט בתיק ההפקה לכלי שיצר
תיק הפקה	חובה לצרף את השיחות עם הכלים הללו (מסמכים או לינקים בתיק דיגיטלי), עיצוב שער התיק, סיוע בניסוחים שיישארו במשלב שלכם	שימוש בתשובות הכלי לשאלות מתיק ההפקה

דגשים על מרכיבי התוכנית

<u>פתיחת התוכנית</u>:
הפתיח הקלאסי הוא: אות תחנה =>
אות תוכנית (שם התוכנית+משפט מתאר+קרדיט) =>
דברי פתיחה (הסבר על התוכנית ובהם המרואיינים והאייטמים) =>
שיר/כל אייטם אחר.
אם יש לכם רעיון אחר ויצירתי לפתיח, הדבר אפשרי בתנאי שיהיה לכם הסבר רציונלי לשינוי.

<u>סגירת התוכנית</u>:
דברי סיום (סיכום התוכנית, מסקנות, השארת שאלה) =>
תודות למרואיינים (שם+משפחה+תפקיד וניתן לתת במשפט על מה דיברו) =>
תודות לצוות
פרידה
*יש להגיד "תודה" פעם אחת ואחריה רשימת האנשים ולא "תודה ל... ותודה ל...

<u>ראיונות</u>:
לכל ראיון צריכה להיות הובלה לראיון, שאמורה לכלול, בין השאר, רקע על התת נושא + רקע להבאת המרואיין + שם מלא +תפקיד של המרואיין (לדוגמה: להיות עני זה מושג יחסי או מוחלט? לפי נתוני בנק ישראל יש יותר ויותר אנשים שחיים במינוס בבנק ולא בגלל הוצאות מיותרות. גם משרד הרווחה מקבל יותר ויותר פניות לעזרה והעמותות קורסות מפונים. הדוח האחרון של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה מראה שמצב העוני בישראל הולך ומתדרדר, הפערים גדלים והקושי לקיים חיים בריאים גדל. איתנו על קו הטלפון ד"ר מוישה זוכמיר מהאוניברסיטה העממית במטולה, חוקר חברתי כלכלי שפירסם דוח דומה לפני חצי שנה. שלום ד"ר מוישה זוכמיר)...

המרואיין צריך לשמוע את ההובלה לפני תחילת הריאיון. בחירת המרואיינים תהיה של המרואיינים המדויקים והטובים ביותר לאייטם הספציפי. השגת מרואיינים מתאימים היא ביטוי לתחקיר טוב ומקיף שנעשה. תחקיר שמסתמך גם על <u>מאמרים אקדמיים ומומחים. תחקיר אינטרנטי בלבד המסתמך על אתרים שאמינותם מוטלת בספק, אינו מהווה תחקיר ראוי ומתקבל. יש לבדוק את כל צדדי התחקיר ולא רק צד אחד. שימו לב!! לא מתקבל תחקיר AI ללא ציון מקורות המידע שמהם נלקחו הפרטים והנתונים!!</u>

אסור בתכלית האיסור לראיין מורים/תלמידים/אנשי צוות וקרובים, אלא אם הם נושא התוכנית או המומחים היחידים בנושא. ובכלל, מורים אינם חלק מהתוכנית בשום צורה ובשום אייטם/אות/ג'ינגל/עריכה/רעיונות/הפקה/טכנאות וכו'

השאלות בראיונות הם שאלות שבאו לאחר תחקיר ולכן אין להכניס שאלות תחקיר בראיון עצמו. יש לעבד את הנתונים (מדפי התחקיר) ומהם לנסח שאלות. (לדוגמה: אין לשאול "למה הוריך התגרשו"? כי התשובה נחקרה בתחקיר והיא אינה החשובה בראיון אלא ההעמקה בהשפעה של העובדה שהם התגרשו, ולכן, "ב1957 שאביך בורח מהארץ בגלל השוק השחור ואמך נשארת עם 3 תינוקות, אתה מוצא את עצמך בסיטואציה חדשה – אתה האח הגדול, בן ,16 אבל גם האבא. איך מתמודדים עם המצב החדש?" גם אין לשאול "ספר לי בקצרה על החיים אחרי הגירושים". שאלה כזאת מבקשת מהמרואיין לבחור מכל הסיפור הגדול מה שנראה לו לנכון לספק לנו. לא ממוקד ולא ראוי לבקש לתמצת אירוע גדול ומשנה חיים ל"בקצרה").
<u>אסור בשום אופן לשלוח למרואיינים את השאלות לפני הריאיון. תוכלו לשלוח להם את הנושאים עליהם תדברו.</u>

<u>אורך הראיונות</u> תלוי בנושא ובמרואיינים אך תמיד זכרו שהמאזינים צריכים לעכל את הראיונות ומכאן יותר ראיונות כשכל אחד מהם קצר, טובים יותר בדרך כלל ממעט ראיונות ארוכים.

<u>כתבה</u>:
כתבה היא כתבת אינסרטים בלבד!
קולאז' אינסרטים (כתבת רחוב/משאל רחוב) איננו תחליף לכתבת אינסרטים והוא נחשב לאייטם שמהווה קישוט וגיוון בתוכנית בלבד.
כתבה קולית תיקרא "קטע מידע" ובוודאי **אינה מחליפה כתבת אינסרטים**.
אורך כתבת האינסרטים: 1:30-3:00. כתבה צבעונית יותר יכולה לגלוש ל-4 דקות אבל חייבת להיות לכך סיבה מוצדקת.
מספר הדוברים בכתבה חוץ מהכתב והמגיש: <u>מינימום</u> 2. **שני צדדים לאותו סיפור**.
אינסרט- עדיף מהשטח ולא דרך הטלפון. אישור לשימוש באינסרט טלפוני רק באישור המורה/פיקוח בשל נסיבות מיוחדות.
קטעי ארכיון יוכלו לשמש כאינסרט רק במקרה ויש סיבה מוצדקת לכך (קטע היסטורי/ראיון נדיר עם אדם שהלך לעולמו.) וזאת לאחר קבלת אישור מהגורם המחזיק בבעלות על הקטע וצירופו לתיק ההפקה.
באופן כללי, השימוש בחומרים מהרשת כאינסרטים ללא אישור רשמי – אסור.
כתיבת קטעי הקריאה של הכתב- תיעשה ע"י התלמיד המגיש את הפרויקט כולו והאחריות על הכתבה בידיו בלבד. .
קריינות פתיחה(מלל פתיחה +ליד,) אמצע(מלל+ליד) וסגיר בכתבת אינסרטים- תיעשה ע"י תלמיד **אחר** אשר אותו בחר התלמיד שהפרויקט שלו (ושוב.. האחריות על הכתבה הסופית ובה הקריינות של ה"שותף הזמני" היא רק של מגיש הבגרות) .
את הפתיח לכתבה יקריא התלמיד שמכין את הפרויקט:

פתיח-מגיש התוכנית
מלל פתיחה
ליד
(אינסרט)
מלל
ליד
(אינסרט)
מלל
סגיר

תלמיד אחר

<u>ליין אפ (רשימת שידור)</u>:
יש ליצור רצף הגיוני בתוכנית. חישבו על יצירת סיפור עם התחלה-אמצע-סוף. הקפידו למשל שרעיון שמובא בראיון יקבל הסבר/הגדרה לפני ולא אחרי, מושג שמדברים עליו יפורש לפני או במהלך הריאיון ולא אחרי.
יש ליצור קשר ורצף בין האייטמים ולא "לזרוק" הקלטות ללא חשיבה.
שיבוץ השירים יבוא מתוך חשיבה של השלמת הנושא, של הריאיון/הכתבה ולא באופן שבו "סחטנו" את השיר בכח עם הסבר אסוציאטיבי אישי. **לא כל שיר שבו מופיעה המילה שהיא נושא התוכנית מתאים לתוכנית!**